

Międzyzakładowa Organizacja Związkowa
NSZZ Solidarność Pracowników Sądownictwa
ul. Floriana 7
40-268 Katowice

Rzeszów, 20 czerwca 2014

Pan Paweł Wojtunik

Szef Centralnego Biura Antykorupcyjnego

Szanowny Panie,

Piszę do Pana ponieważ w ocenie Międzyzakładowej Organizacji Związkowej NSZZ „Solidarność” Pracowników Sądownictwa trwająca od wielu już lat trudna i skomplikowana sytuacja szeregowych pracowników sądownictwa powszechnego powoduje coraz liczniejsze zagrożenia korupcyjne tej grupy zawodowej, zaś temat ten jest pomijany i zbywany przez organy sprawujące nadzór nad działaniem wymiaru sprawiedliwości w Rzeczypospolitej Polskiej.

Poniżej wskazuję kilka najważniejszych okoliczności, które sprawiają, że problem narażenia na korupcję pracowników sądownictwa jest w naszej opinii rzeczywistym zagrożeniem.

Od roku 2008 nastąpił wzrost wynagrodzeń sędziów o ok. 40%. Z kolei od roku 2010 wynagrodzenia pracowników sfery budżetowej (w tym pracowników sądownictwa powszechnego), pozostają na niezmiennym poziomie, co przy uwzględnieniu stopnia inflacji spowodowało realny spadek płac w tej grupie zawodowej o ok. 15%. Pogłębiające się różnice w wynagrodzeniach najlepiej (sędziowie) i najgłębiej (pracownicy sądów) zarabiających pracowników wymiaru sprawiedliwości, przy przeliczeniu jedynie na tych ostatnich skutków tzw. „kryzysu” ekonomicznego sprawiło, że morale pracowników sądownictwa powszechnego jest bardzo niskie.

Uchwalonym na posiedzeniu w dniu 18 kwietnia 2013r. dezyderatem nr 3 do Ministra Sprawiedliwości oraz Ministra Finansów w sprawie stworzenia czytelnych zasad wynagradzania i awansu zawodowego pracowników prokuratury i sądownictwa Sejmowa Komisja Sprawiedliwości i Praw Człowieka stwierdziła m.in., iż „aktualne wynagrodzenia korpusu urzędniczego w prokuraturze i sądownictwie nie odpowiadają godności sprawowanego urzędu oraz zakresowi obowiązków. Wynagrodzenia te od lat nie były podwyższane, a nawet waloryzowane, co spowodowało drastyczny spadek ich realnej siły nabywczej.”

W projekcie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 30 stycznia 2014r. w sprawie stanowisk i szczegółowych zasad wynagradzania urzędników i innych pracowników sądów i prokuratury oraz odbywania stażu urzędniczego zaproponowano podwyższenie wysokości najniższego wynagrodzenia zasadniczego pracowników sądów do wysokości 1680 zł, czyli do poziomu wynagrodzenia minimalnego w rozumieniu ustawy z dnia 10 października 2002r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę. Pomimo, iż przedmiotowy projekt rozporządzenia jest próbą likwidacji kompromitującej Państwo Polskie sytuacji, w której wysokość wynagrodzenia zasadniczego pracowników wymiaru sprawiedliwości jest niższa niż określona ustawowo wysokość płacy minimalnej, to Minister Finansów w odpowiedzi na wskazany projekt pismem z dnia 14 lutego 2014 stwierdził, że „zaproponowana zmiana jest nie do zaakceptowania” i „możliwe jest jedynie urealnienie dolnych stawek i określenie ich na niższym poziomie niż 1680 zł”. Zgodnie zatem z obowiązującymi obecnie przepisami poziom najniższego wynagrodzenia zasadniczego pracowników sądownictwa jest niższy niż określony ustawowo poziom minimalnego wynagrodzenia za pracę.

Negatywnym zjawiskiem, jakie nagminnie występuje w jednostkach sądownictwa powszechnego są dysproporcje w wynagrodzeniach zasadniczych urzędników sądowych, pracowników obsługi i asystentów sędziego zatrudnionych na identycznych stanowiskach. Zjawisko dysproporcji płacowych obserwowane jest zarówno pomiędzy pracownikami tej samej jednostki organizacyjnej, jak również pomiędzy pracownikami różnych jednostek sądownictwa powszechnego w kraju. Przy tym nie ma jakiegokolwiek podstawy prawnej do różnicowania wynagrodzeń pracowników w związku z ich zatrudnieniem w innym sądzie z uwagi na okoliczność, iż przepisy o wynagrodzeniach są identyczne dla wszystkich pracowników (z danej grupy). W niektórych sądach dysproporcje w wynagrodzeniach zasadniczych osób zatrudnionych na identycznych stanowiskach i wykonujących taką samą pracę przekraczają nawet 2000 zł. Organizacja związkowa przygotowała raport, w którym na przykładzie sądów apelacji warszawskiej i apelacji rzeszowskiej przedstawiła zjawisko dysproporcji w wynagrodzeniach zasadniczych pracowników sądownictwa powszechnego.

W wielu sądach (np. w apelacji warszawskiej) pracownicy zatrudniani są poprzez agencje pracy tymczasowej, z którymi sądy mają podpisane umowy. Zatrudnianie w tym trybie w sądach powszechnych jest niedopuszczalne, ponieważ obchodzi się w ten sposób przepisy konkursowe. Okoliczność zatrudniania w sądach powszechnych pracowników przez agencje pracy tymczasowej dowodzi, iż w sądach występują poważne braki kadrowe. Implikacje zatrudniania w tym trybie są bardzo poważne i nie chodzi tylko o kwestie wizerunkowe wymiaru sprawiedliwości. Przykładowo, etatowemu urzędnikowi sądowemu za niewłaściwe korzystanie z akt sądowych grożą surowe kary dyscyplinarne, natomiast "pracownik agencyjny" nie podlega takim rygorom, gdyż na mocy obowiązujących przepisów nie jest w ogóle uprawniony do wykonywania tego typu czynności, ponadto jego pracodawcą jest agencja pracy, a nie dyrektor sądu.

Wskazane powyżej problemy, pomimo licznych próśb i apeli kierowanych przez naszą organizację do organów odpowiedzialnych za funkcjonowanie wymiaru sprawiedliwości, do chwili obecnej nie doczekały się rozwiązania. W naszej ocenie jako prawdopodobne do zaistnienia należy zatem uznać hipotetyczne sytuacje, w których np. zorganizowane grupy przestępcze będą próbowały korumpować dla swoich celów nisko opłacanych urzędników sądowych lub omijając procedury konkursowe „instalować” swoich ludzi w sądach poprzez agencje pracy tymczasowej, tym samym uzyskując dostęp do akt spraw, sądowych systemów informatycznych, pieczęci urzędowych oraz

bezpośredni dostęp do osób decyzyjnych – sędziów. Zwracamy jednocześnie uwagę, że ustawą z dnia 2 grudnia 2009r. o zmianie niektórych ustaw związanych z realizacją zadań przez Policję (Dz. U. z dnia 29 grudnia 2009 r.), uchylono rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 4 marca 2008 r. w sprawie uzyskiwania informacji o osobie ubiegającej się o przyjęcie na staż urzędniczy i osobie zatrudnionej w sądzie lub prokuraturze (Dz. U. z dnia 27 marca 2008 r.), które określało szczegółowy sposób i tryb oraz zakres uzyskiwania informacji przez organy Policji o osobie ubiegającej się o przyjęcie na staż urzędniczy, zwanej dalej "kandydatem", o osobie zatrudnionej w sądzie lub prokuraturze, zwanej dalej "pracownikiem", oraz wzór kwestionariusza informacji.

Biorąc pod uwagę wskazane powyżej okoliczności uprzejmie proszę o zajęcie przez Centralne Biuro Antykorupcyjne stanowiska w przedmiocie przyczyn zagrożeń korupcyjnych dla pracowników sądownictwa powszechnego, a także wskazania możliwości ich wyeliminowania i zapobiegania takim niebezpieczeństwom dla wskazanej grupy zawodowej.

Korespondencję w tej sprawie proszę kierować na adres:

Marcin Puźniak
Zastępca Przewodniczącego Komisji Międzyzakładowej Organizacji Związkowej
NSZZ Solidarność Pracowników Sądownictwa
Plac Śreniawitów 3, 35-959 Rzeszów

Z poważaniem,

Zastępca Przewodniczącego Komisji
Międzyzakładowej Organizacji Związkowej
NSZZ Solidarność Pracowników Sądownictwa
Marcin Puźniak

(pismo podpisane bezpiecznym podpisem elektronicznym)

W załączeniu:

- dezyderat Sejmowej Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka z 18.04.2013,
- pismo Ministra Finansów z 14.02.2014,
- raport Międzyzakładowej Organizacji Związkowej NSZZ „Solidarność” Pracowników Sądownictwa dotyczący dysproporcji w wynagrodzeniach zasadniczych urzędników sądowych, pracowników obsługi i asystentów sędziego zatrudnionych na identycznych stanowiskach w sądach powszechnych na przykładzie apelacji warszawskiej oraz apelacji rzeszowskiej,
- raport Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka „Asystenci sędziów i pracownicy sądów jako ważne ogniwo procesu orzeczniczego w sądach”,
- przykładowa oferta zatrudnienia w Sądzie Okręgowym w Warszawie przez agencję pracy tymczasowej.